

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

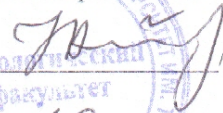
«Приднестровский государственный университет им. Т.Г.Шевченко»

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

УТВЕРЖДАЮ:

И.о. декана филологического факультета,

доц. /Н. В. Кривошапова/

«05» 10 2018 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

на 2018/2019 учебный год

учебной дисциплины

«УКРАИНСКАЯ ДИАЛЕКТОЛОГИЯ»

Направление подготовки:

45.03.01 ФИЛОЛОГИЯ

Профиль подготовки:

«Отечественная филология (украинский язык и литература)»

Для набора 2017 г.

квалификация (степень) выпускника

БАКАЛАВР

Форма обучения:

ОЧНАЯ

Тирасполь 2018

**Рабочая программа дисциплины «УКРАИНСКАЯ ДИАЛЕКТОЛОГИЯ» сост.
Дружинец М.Л. – Тирасполь: ГОУ ПГУ, 2018 – 8 с.**

Рабочая программа предназначена для обучения дисциплины «Украинская диалектология» студентам очной формы обучения по направлению подготовки 45.03.01 Филология.

Рабочая программа составлена с учетом Федерального Государственного образовательного стандарта высшего профессионального образования по направлению подготовки 45.03.01 «Филология», приказ Минобрнауки РФ № 947 от 07.08.2014 г.

Составитель _____

Дружинец М.Л., к.ф.н., доцент

1. Цели и задачи дисциплины

Предмет «Украинская диалектология» является неотъемлемой частью образования студента, специализирующегося в области гуманитарных наук. Знакомство с представленным курсом помогает овладевать филологической культурой, необходимой в исследовательской работе, способствует более глубокому пониманию родного языка, а, следовательно, и большей грамотности в нем.

Изучение украинской диалектологии – это знакомство с языковыми особенностями (в области фонетики, морфологии, синтаксиса, лексики) территориальных разновидностей украинского национального языка – народных говоров, представляющих собой результат исторического развития украинского народа и его языка. Курс «Украинская диалектология» имеет целью дать, необходимые теоретические знания о диалектном языке и его структуре. В задачи курса входит: а) научное описание всех уровней диалектного языка (фонетики, морфологии, словообразования, лексики, синтаксиса); б) ознакомление студентов с особенностями украинских народных говоров в их историческом и современном состоянии; в) демонстрация единства строя украинского языка в его наречиях; г) выработка навыков записи (транскрипции) диалектного текста и его анализа; д) подготовка студента к квалифицированной работе над диалектным материалом во время прохождения диалектологической практики.

2. Место дисциплины в структуре ООП бакалавриата

Данная учебная дисциплина входит в раздел Б1.В.ОД.14 ФГОС-3+ вариативной части учебного плана по направлению ВО 45.03.01. Филология, профиля «Отечественная филология (украинский язык и литература)».

Курс «Украинская диалектология» позволяет сформировать научное представление о диалектном языке – второй по значимости разновидности современного украинского национального языка. Знания и умения, полученные в ходе освоения дисциплины, могут быть использованы в сфере таких курсов как «История литературного языка», «Историческая грамматика», «Общее языкознание», «Риторика» и др. Знание курса имеет большое практическое значение для методики преподавания языка в средних учебных заведениях – школах, лицеях, гимназиях.

3. Требования к результатам освоения дисциплины

В результате освоения дисциплины «Украинская диалектология» выпускник должен обладать следующими общекультурными компетенциями

Код компетенции	Формулировка компетенции
ОК-7	способностью к самоорганизации и самообразованию

В результате освоения дисциплины учащийся должен:

3.1. Знать:

- теоретические положения русской диалектологии;
- основные понятия и термины дисциплины;
- диалектные особенности северного и южного наречий;
- характер диалектных различий в области вокализма и консонантизма;
- диалектные различия в морфологии;
- историческую обусловленность словарного состава говоров и условия развития диалектного словаря;
- фонетические, морфологические, лексические и синтаксические черты говоров.

3.2. Уметь:

- вычленять в речи (тексте) и интерпретировать диалектные языковые факты с учётом сопоставления с нормированным литературным языком;

- делать обобщения и аргументированные выводы в ходе наблюдений над разнообразным диалектным речевым материалом;
- применять приобретённые знания по курсу в своей дальнейшей деятельности.

3.3. Владеть:

- методикой лингвогеографического анализа диалектных особенностей и лингвистическими навыками анализа диалектных текстов;
- основными способами получения, хранения и переработки информации;
- навыками работы с компьютером.

4. Структура и содержание дисциплины (модуля)

4.1. Распределение трудоемкости в з.е./часах по видам аудиторной и самостоятельной работы студентов по семестрам:

Семестр	Количество часов						Форма итогового контроля
	Трудоемк ость, з.е./часы	В том числе					
		Аудиторных				Самост. работы	
		Всего	Лекций	Лаб. раб.	Практич. занятия		
4	2 з.е./72	34	14	-	30	28	
Итого:	2 з.е./72	34	14	-	30	28	зачет

4.2. Распределение видов учебной работы и их трудоемкости по разделам дисциплин

№ раздела	Наименование разделов	Количество часов				
		Всего	Аудиторная работа			Внеауд. работа (СР)
			Л	ПЗ	ЛР	
I	Розділ І. Предмет діалектології та її завдання.	10	2	2	-	6
II	Розділ ІІ. Фонетична транскрипція.	16	2	6	-	8
III	Розділ ІІІ. Класифікація говорів української мови, їх фонетичні, морфологічні, синтаксичні особливості та словниковий склад.	46	10	12	-	14
I-III	Підготовка до заліку	10			-	10
Всего:		72	14	20	-	38

4.3. Тематический план по видам учебной деятельности

Лекции

№ п/п	Номер раздела дисциплины	Объем часов	Тема лекционного занятия	Учебно-наглядные пособия
1	I	2	Предмет діалектології та її завдання. Поділ на діалектні групи Класифікація говорів СУЛМ.	Методичний посібник, таблиця
Итого по разделу:		2		
2	II	2	Фонетична транскрипція	Методичний посібник
Итого по разделу:		2		
3	III	2	Північна діалектна група: фонетичні особливості	Методичний посібник, схема
4	III	2	Північна діалектна група: морфологічні, синтаксичні особливості та словниковий склад	Методичний посібник, роздатковий матеріал
5	III	2	Південно-західна діалектна група: фонетичні особливості	Методичний посібник, схема
6	III	2	Південно-західна діалектна група: морфологічні, синтаксичні особливості та словниковий склад	Методичний посібник, роздатковий матеріал
7	III	2	Південно-східна діалектна група: фонетичні, морфологічні, синтаксичні особливості та словниковий склад	Методичний посібник, схема
Итого по разделу:		10		
Всего:		14		

Практические и семинарские занятия

№ п/п	Номер раздела дисциплины	Объем часов	Тема практического занятия	Учебно-наглядные пособия
1	I	2	Фонетична транскрипція	Методичний посібник, таблиця
Итого по разделу:		2		
2	II	2	Методи запису діалектного матеріалу	Методичний посібник
3	II	2	Джерела вивчення діалектів української мови.	Методичний посібник
4	II	2	Східнополіські говори (північна діалектна група)	Методичний посібник, картки з завданням
Итого по разделу:		6		
5	III	2	Середньополіські говори	Методичний

			(північна діалектна група)	посібник
6	III	2	Західнополіські говори (північна діалектна група)	Методичний посібник, схема
7	III	2	Наддністрянські говори (південно-західна діалектна група)	Роздатковий матеріал
8	III	2	Подільські говори (південно-західна діалектна група)	Методичний посібник
9	III	2	Карпатські говори (південно-західна діалектна група)	Методичний посібник
10	III	2	Закарпатські говори (південно- західна діалектна група). Степові говори (південно-східна діалектна група)	Методичний посібник
Итого по разделу:		12		
Всего:		20		

Лабораторные занятия – не предусмотрены

Самостоятельная работа студента

Розділ дисципліни	№ п/п	Тема і вид СРС	Трудоміст кість (в годинах)
Розділ І. Предмет діалектології та її завдання	1	Предмет і завдання української діалектології. Джерела і основні методи вивчення українських народних говірок. Граматичний склад українських народних говірок. Діалектні відмінності в області морфології.	2
	2	Фонетична система українських народних говірок. Діалектні відмінності в області фонетики. Опитування на семінарі	2
	3	Діалектні відмінності в області морфології	2
		Итого:	6
Розділ ІІ. Фонетична транскрипція	4	Діалектні відмінності в області морфології	2
	5	Діалектні відмінності в області морфології.	2
	6	Опитування на семінарі Перевірочна робота.	2
	7	Діалектні відмінності в області синтаксису	2
Розділ ІІІ. Класифікація говорів української мови		Итого:	8
	8	Словниковий склад українських народних говірок.	4
	9	Типи діалектних відмінностей у лексиці. Особливості словотворення діалектної лексики	4
	10	Опитування на семінарі. Домашня контрольна робота.	6
		Итого:	14
	11	Підготовка до заліку	10
		Всего:	38

5. Примерная тематика курсовых проектов (работ)

Курсовые работы не предусмотрены учебным планом.

6. Образовательные технологии

Семестр	Вид занять (Л, ПЗ, Лр)	Інтерактивні освітні технології	Кількість годин
1	Л	-	-
	ПЗ	-	-
	СЗ	Дискусія. Збирання матеріалів.	4
2	Л	-	-
	ПЗ	-	-
	СЗ	Обмін досвідом реального спілкування серед студентів.	4
Всього:			8

7. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов (см. ФОС)

8. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины (модуля)

8.1. Основная литература

1. Жилко Ф.П. Нариси з діалектології української мови. – К., 1975
2. Лисенко П.С. Фонетичні й морфологічні особливості говірок Київщини. – К., 1954
3. Бова П.П. (Ковальчук). Говірки південної Житомирщини. – К., 1954
4. Кобилянський Л.А. Полтавсько-Київський діалект як основа української мови. – К., 1928
5. Карпов В.Л. Деякі особливості сільськогосподарської лексики українських говорів Одеської області. – К., 1951
6. Жилко Ф.П. Діалектологічний атлас української мови. – К., 1952.
7. Москаленко А.А. Методичні рекомендації для практичних занять з української діалектології. У 2ч. – Одеса, 1965, 1966.
8. Москаленко А.А. Нарис історії української діалектології. У 2ч. – Одеса, 1961, 1962
9. Програма та методологічні поради з діалектологічної практики (діалектології). Запоріжжя, ЗДУ, 1992

8.2. Дополнительная литература

1. Бевзенко С.П. До питання про семантичні, лексичні діалектизми. /С.П.Бевзенко// Мовознавство. – 1974. - № 2. – С. 15-19.
2. Ващенко В.С. До вивчення семантики діалектних слів. /В.С.Ващенко. Праці Х Республіканської діалектологічної наради. К.: видавництво АН УРСР, 1964. С.69-79.
3. Верхратський І. Говір батюків. – Львів, 1912.
4. Жилко Ф. Т. Говори української мови. – К., 1958.
5. Закревська Я. В. Епентетичні звуки в українських говорах //Дослідження і матеріали з української мови. – К., 1962. – Т.V.
6. Закревська Я. В. Явище протези в західних говорах української мови // Дослідження і матеріали з української мови. – К., 1961. – Т.IV.
7. Кисілевський К. Мовні особливості наддністрянського гнізда //НТШ. – Париж, 1962.
8. Лесів М. Українські говірки у Польщі. – Варшава, 1997.
9. Пристуса П. Говірки Брюховецького району Львівської області. – К., 1957.
10. Шило Г. Із говірок верхнього Подністров'я і Побужжя. – Львів, 1960.
11. Шило Г. Південно-західні говори УРСР на північ від Дністра. – Львів, 1957.

Словники

1. Гримашевич Г. Словник назв одягу та взуття середньо поліських суміжних говірок/Г.Гримашевич. – Житомир, 20002. – 184 с.
2. Москаленко А.А. Словник діалектизмів українських говірок Одеської області./А.А.Москаленко. – Одеса: ОДПІ, 1958. – 78 с.
3. Словник буковинських говірок. – Чернівці, 2005. – 68 с.
4. Чабаненко В.А. Фразеологічний словник говірок Нижньої Наддністрянщини / В.А.Чабаненко. – Запоріжжя, 2001. – 200 с.

8.3. Программное обеспечение и Интернет-ресурсы

1. http://ukrainskamova.at.ua/index/dlja_pochatkivciv/0-13

8.4. Методические указания и материалы по видам занятий

Проведение занятий планируется в помещении кабинета украинской диалектологии кафедры украинской филологии, оснащеном компьютерной техникой, диктофонами, экраном, интерактивной доской и компьютерный класс филологического факультета. К практическим занятиям разработана система тестовых заданий.

9. Материально-техническое обеспечение дисциплины (модуля):

Приднестровский государственный университет им. Т.Г.Шевченко, филологический факультет имеют в наличии необходимое материально-техническое обеспечение для выполнения данной программы:

- доступ к сети Интернет во время самостоятельной подготовки;
- наличие специальных аудиторий, оборудованных мультимедийной аппаратурой;
- библиотечный фонд университета, центра украинской культуры, кафедры украинской филологии;
- тестовые задания для проверки знаний по данной дисциплине;
- мультимедийный проектор с экраном для презентаций;
- набор слайдов.

10. Методические рекомендации по организации изучения дисциплины(см.ФОС)

11. Технологическая карта дисциплины

Курс II группа ФФ17ДУ62УАІ семестр 4

Преподаватель-лектор – к.ф.н., доцент Дружинец М.Л.

Преподаватель, ведущий практические занятия – к.ф.н., доцент Дружинец М.Л.

Кафедра украинской филологии

Модульно-рейтинговая система оценивания не введена

Дополнительные требования для студентов, отсутствующих на занятиях по уважительной причине: обязательное выполнение внеаудиторных контрольных и письменных работ; сдача тем устно.

Составитель:

к.ф.н., доцент кафедры
украинской филологии

Зав. кафедрой
украинской филологии
к.ф.н., доцент

М. Л. Дружинец

Е. Л. Якимович